

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

Надія СТЕЦУЛА

**РОБОЧИЙ ЗОШИТ
НАВЧАЛЬНОЇ (ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ) ПРАКТИКИ**

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 .07 Середня освіта (Географія)

Дрогобич, 2024

УДК 378.091.33-027.22

P58

*Рекомендовано до друку вченою радою
Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № від 21. 03. 2024 р.)*

Рецензенти:

Коссак Г. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри біології та хімії Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Горічко М. П., учитель географії ліцею № 4 імені Лесі Українки Дрогобицької міської ради.

P 58 Робочий зошит навчальної (пропедевтичної) практики / розробник Стецула Н.О. Дрогобич : Дрогобицький державний педагогічний університету імені Івана Франка, 2024. 50 с.

Робочий зошит розроблено відповідно до програми «Навчальної (пропедевтичної) практики» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Географія).

Робочий зошит орієнтований на формування фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Методичний контент є дидактичним інструментом організації самостійної роботи здобувачів із навчальним матеріалом шляхом структурування його за інформаційними блоками: щоденник практики та звітний зошит початкової (пропедевтичної) практики, де наведено методичні поради щодо послідовності та змістовності виконання освітніх завдань, методикою підготовки й оформленням звітних матеріалів, процедурою захисту звітів та проведення заліку. Робочий зошит допоможе студентам конкретизувати зміст навчальної пропедевтичної практики – навчально-виховну, організаційну та психолого-діагностичну діяльність студентів, інтегрувати теоретичні аспекти з практичними.

Рекомендовано здобувачам педагогічних ЗВО спеціальності 014 Середня освіта (Географія), а також для учителів географії ЗЗСО та співробітників інших освітніх установ.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ	6
Освітні завдання студента-практиканта	8
Індивідуальний план	9
Підсумки та критерії оцінювання результатів практики.....	13
ЗВІТНИЙ ЗОШИТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ)	
ПРАКТИКИ	14
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 1.....	15
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 2.....	19
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 3.....	24
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 4.....	29
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 5.....	32
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 6.....	34
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 7.....	36
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 8.....	39
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 9.....	43
Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 10.....	45
Методичні поради до виконання освітнього завдання 11.....	46
ЛІТЕРАТУРА	47

ВСТУП

Робочий зошит з друкованою основою орієнтований на формування фахових компетентностей та досягнення програмних результатів навчання майбутніх учителів географії, біології та основ здоров'я закладу загальної середньої освіти. Методичний контент посібника є дидактичним інструментом організації самостійної роботи здобувачів із навчальним матеріалом шляхом структурування його за інформаційними блоками: щоденник практики та звітний зошит навчальної (пропедевтичної) практики. Робочий зошит допоможе студентам конкретизувати зміст навчальної пропедевтичної практики (навчально-виховну, організаційну та психолого-діагностична діяльність студентів) та інтегрувати теоретичні аспекти з практичними [9–14].

Метою зошита є надати здобувачам методичну підтримку під час проходження навчальної пропедевтичної практики та самостійно організовувати практичну діяльність, контролювати навчальні дії та рівень результатів навчання.

Пропонований робочий зошит є структурною одиницею дидактичного комплексу студента, який забезпечить кожному здобувачу можливість реалізувати завдання навчальної (пропедевтичної) практики на основі діяльнісного підходу з урахуванням компетентнісної підготовки майбутнього вчителя до професійної діяльності.

У зошиті розроблено дидактичний матеріал, що відповідає інформаційному змісту програми навчальної пропедевтичної практики. Структуровано його за такими змістовими блоками: 1) щоденник практики; 2) звітний зошит навчальної (пропедевтичної) практики.

Щоденник практики є основний орієнтир, що акцентує увагу на освітніх завданнях практики та індивідуальному плані студента-практиканта, які виконують студенти-практиканти за визначений програмою час, а також знайомить студентів із формою, терміном та критеріями оцінювання результатів практики.

Звітний зошит навчальної (пропедевтичної) практики містить методичні поради щодо послідовності та змістовності виконання освітніх завдань, методикою підготовки й оформленням звітних матеріалів, які розроблено з урахуванням принципів науковості, доступності, що сприяє реалізації суб'єктивного досвіду здобувача та індивідуалізації навчання, тобто створення умов успішного виконання освітніх завдань.

У структурі методичних порад до виконання освітніх завдань та оформлення звітних матеріалів наведено: алгоритм дидактичного аналізу уроку географії, біології та основ здоров'я та виховного заходу; опорний конспект для проведення дидактичного аналізу макроструктурних компонент уроку / виховного заходу; друковану основу для оформлення звітних матеріалів.

Алгоритм дидактичного аналізу уроку географії, біології та основ здоров'я та виховного заходу це схема аналізу уроку/виховного заходу, яка відповідно до дидактичної мети уроку відображає його макроструктуру (основні дидактичні етапи) та мікроструктуру (вибір та особливості застосування вчителем дидактичних інструментів навчання) [6].

Опорний конспект для проведення дидактичного аналізу макроструктурних компонент уроку – це інформаційний матеріал, який допоможе виокремити основне та усвідомити змістовність дидактичного аналізу кожного макроструктурного етапу уроку, а саме дидактичні критерії та пояснення до їх змісту.

Друкована основа для оформлення звітних матеріалів допоможе здобувачам спланувати способи навчальних дій, виконати аналогічне освітнє завдання та повторити вивчене і запам'ятати, здійснити певні навчальні дії у реальних освітніх ситуаціях.

Автор сподівається, що робочий зошит з друкованою основою разом з іншими компонентами дидактичного контенту здобувача стане надійною опорою кожного здобувача в оволодінні глибокими та системними знаннями з методики навчання географії, біології та основ здоров'я, розвитку їх професійних компетентностей та творчих здібностей.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Факультет здоров'я людини і природничих наук
Кафедра медико-біологічних дисциплін, географії та екології

ЩОДЕННИК

навчальної (пропедевтичної) практики
студента-практиканта

(прізвище, ім'я, по батькові)

курс, група

спеціальність

факультет

Термін проходження практики: з _____ по _____ 20__ /20__ н.р.

Керівник практики _____

Дрогобич _____

Розклад уроків зі спеціальностей

№ п/п	Дні тижня	Уроки					
		1	2	3	4	5	6
1	Понеділок						
2	Вівторок						
3	Середа						
4	Четвер						
5	П'ятниця						

Розклад дзвінків

1-й урок	
2-й урок	
3-й урок	
4-й урок	
5-й урок	
6-й урок	

База практики

Директор закладу загальної середньої освіти

М.П. _____

Вчитель-географії _____

Вчитель біології _____

Вчитель основ здоров'я _____

Освітні завдання студента практиканта

№	Зміст	Відмітка про виконання
1.	Ознайомлення та розробка календарно-тематичного планування уроків на період практики (географія – 2 класи; біологія та з основи здоров'я – 1 клас).	
2.	Спостереження та дидактичний аналіз мети, типу, структури уроку й засобів навчання.	
3.	Спостереження та дидактичний аналіз методики актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивації навчально-пізнавальної діяльності учнів.	
4.	Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу на уроках географії.	
5.	Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу на уроках біології та основ здоров'я.	
6.	Спостереження та дидактичний аналіз методики проведення практичних робіт.	
7.	Спостереження та дидактичний аналіз методики оцінювання учнів та домашнього завдання.	
8.	Спостереження та дидактичний аналіз методики узагальнення і систематизації знань. Психолого- діагностична діяльність.	
9.	Дидактичний аналіз уроку географії, біології та основ здоров'я	
10.	Педагогічне спостереження за виховною роботою та дидактичний аналіз виховного заходу.	
11	Індивідуальне завдання.	

Методист _____

« ____ » _____

Індивідуальний план роботи студента–практиканта
на період з _____ до _____ 20 р

№ п/п	Тема уроку	Дата	Клас				Відмітка про виконання	
			Географія	Біологія	Основи здоров'я	Учитель	Методист	
1								
2								
3								
4								
5								
6								
7								
8								
9								
10								
11								
12								

13							
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
27							
28							
29							
30							

31							
32							
33							
34							
35							
36							
37							
38							
39							
40							

Висновки студента про проходження практики

Висновки учителя про діяльність студента-практиканта

Висновки методиста про діяльність студента-практиканта

ПІДСУМКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Навчальна (пропедевтична) практика завершується диференційованим заліком.

При виставленні оцінки з навчальної (пропедевтичної) практики, яку виставляє керівник практики з кафедри медико-біологічних дисциплін, географії та екології, враховуються оцінки за всі види освітньої діяльності студента-практиканта.

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

№ п/п	Критерії оцінювання	Кількість балів	К-ть балів, отримані здобувачем
1.	Організаційна та навчально-виховна діяльність	60	
	Оформлення документації	5	
	Індивідуальний план	10	
	Дидактичний аналіз макроструктурних компонентів уроку	45	
2.	Психолого- діагностична діяльність	30	
	Результатів психолого-діагностичної діяльності	10	
	Дидактичний аналіз одного виховного заходу	10	
	Психолого-педагогічна характеристика на учня	10	
3.	Індивідуальне завдання	10	
Всього		100	

Дата _____

Керівник практики _____

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Факультет здоров'я людини і природничих наук

Кафедра медико-біологічних дисциплін, географії та екології

**ЗВІТНИЙ ЗОШИТ НАВЧАЛЬНОЇ
(ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ) ПРАКТИКИ**
студента-практиканта

(прізвище, ім'я, по батькові)

курс, група

спеціальність

факультет

Термін проходження практики: з _____ по _____ 20__ /20__ н.р.

Керівник практики _____

Дрогобич

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 1

Методичні поради

Календарно-тематичне планування уроків географії (приклад) [2]

К-ть год. у темі	№ п/п уроку	Дата уроку	Розділи та зміст начального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
2			Вступ	
1	1	03 09	Тема 1. Материки та океани як об'єкти вивчення регіональної географії. Співвідношення на Землі материків та океанів. Материки і частини світу.	Знансвий компонент: називає материки, частини світу, океани, різні види карт.
2	2	05 09	Тема 2. Джерела географічної інформації про материки та океани. Карти материків та океанів, їх класифікація за масштабом, просторовим охопленням, змістом і призначенням.	Діяльнісний компонент: порівнює материки та океани за площею, карти за масштабом та просторовим охопленням; Ціннісний компонент: оцінює значення для людини географічних знань про материки та океани
9			РОЗДІЛ I. Закономірності формування природи материків та океанів	
1	3	10 09	Тема 1. Форма і рухи Землі. Куляста форма Землі та її географічні наслідки. Рухи Землі, їх наслідки.	Знансвий компонент: знає форму Землі, наводить приклади добових і річних ритмів. Діяльнісний компонент: знаходить на карті екватор, лінії тропіків і полярні кола; Ціннісний компонент: оцінює добовий і річний рухи Землі на життя людини.
2	4	12 09	Тема 2. Материки та океани – великі природні комплекси географічної оболонки Походження материків та океанічних западин унаслідок руху літосферних плит. Геологічні ери та епохи горотворення.	Знансвий компонент: знає і розуміє основні етапи розвитку геологічної історії Землі, наслідки руху літосферних плит, найбільші платформи та області складчастості, наводить приклади форм рельєфу на материках і в океанах, платформ і областей складчастості.
3	5	17 09	Тема 3. Тектонічні структури: платформи та області складчастості. Закономірності поширення основних форм рельєфу на материках і в океанах.	Діяльнісний компонент: знаходить і показує на картах різного масштабу найбільші літосферні плити, райони поширення пасатів, мусонів, західних вітрів помірних широт і східних полярних вітрів, кліматичні пояси, найбільші теплі й холодні поверхневі течії, природні зони.
4	6	19 09	Практична робота 1. Аналіз тектонічної та фізичної карт світу: виявлення зв'язків між тектонічною будовою і формами рельєфу.	Ціннісний компонент: оцінює значення знань про географічні закономірності природи материків і океанів для життя людини;
5	7	24 09	Тема 4. Кліматотвірні чинники. Розподіл сонячної енергії на Землі. Вплив підстильної поверхні на клімат. Закономірності зміни температури повітря і поверхневих вод океанів.	досліджує наслідки взаємодії Світового океану, атмосфери та суходолу.
6	8	26 09	Тема 5. Повітряні маси, їх властивості та переміщення. Загальна циркуляція повітряних мас.	
7	9	01 10	Тема 6. Кліматичні пояси і типи клімату Землі. Закономірності розподілу атмосферних опадів.	
8	10	03 10	Тема 7. Водні маси, їх властивості. Океанічні течії. Дослідження. Взаємодія Світового океану, атмосфери та суходолу, її наслідки.	
9	11	08 10	Тема 8. Природні комплекси материків та океанів. Широтна зональність і висотна (вертикальна) поясність	
21			РОЗДІЛ II. Материки тропічних широт	
1	12			

Звітні матеріали до освітнього завдання 1
Календарно-тематичне планування уроків географії (___ клас)

К-ть год. У темі	№ п/п уроку	Дата уроку	Розділи та зміст початкового матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1	1		Тема 1.	
2	2		Тема 2.	

Календарно-тематичне планування уроків основ здоров'я (___ клас)

К-ть год. у темі	№ п/п уроку	Дата уроку	Розділи та зміст начального матеріалу	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
1	1		Тема 1.	
2	2		Тема 2.	

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 2

Спостереження за метою, типом, структурою уроку та засобами навчання

Методичні поради

Тема уроку: (згідно з календарно-тематичним планом)

Мета уроку: освітня: знаннева, діяльнісна та ціннісна компоненти очікуваних результатів навчання учнів теоретичного та емпіричного навчального матеріалу, а саме: географічні терміни, процеси закони, теорії, методи географічних досліджень, особливості структурної організації об'єктів та моделей географічного середовища, практичне значення географічних знань тощо [6];

розвиваюча: орієнтована на розвиток пізнавального інтересу та на формування умінь як формувати навчальний досвід учня, так і використовувати його шляхом проведення різних прийомів освітньої діяльності та виконання учнями освітніх завдань на порівняння, аналіз, синтез, абстрагування, зіставлення, порівняння, узагальнення тощо та [6];

в) виховна: виховання ціннісного та раціонального використання природно-ресурсного потенціалу та культури особистості.

Засоби навчання: форми та способи візуалізації навчального матеріалу організаційно-технологічні, інтегровані-інформаційні, географічні навчальні моделі, графічно-знакові географічні навчальні моделі [6].

Тип уроку: традиційні типи (урок засвоєння нових знань; урок з формування та вдосконалення вмінь і навичок; урок застосування знань, навичок й умінь; урок узагальнення й систематизації; урок контролю й корекції навчальних досягнень учнів; комбінований урок) та нетрадиційні (урок-дидактична географічна гра тощо) [6].

Структура даного типу уроку: макрокомпоненти та мікрокомпоненти: організація навчально-пізнавальної діяльності учнів, актуалізація теоретичних та емпіричних знань учнів, мотивація освітньої діяльності учнів, повідомлення теми, мети й завдань уроку, вивчення нового матеріалу/виконання практичної роботи/поширення, поглиблення й систематизація знань і вмінь/контроль й корекція навчальних досягнень учнів, узагальнення й систематизація географічних знань і вмінь/контроль і корекція рівня оволодіння учнями практичними прийомами роботи/оцінювання освітньої діяльності й результатів навчання учнів/перевірка, аналіз і оцінювання виконаних учнями завдань, коментоване пояснення домашнього завдання, підсумки уроку [6].

Відповідність типу уроку дидактичній меті: на кожному із наведених вище типів уроків переслідується як головна тільки одна дидактична мета або поєднуються декілька видів навчальної мети. Саме тому дидактична мета та тип уроку є між собою органічно поєднаними. Вчитель обирає тип уроку відповідно до мети уроку (формування нових знань; формування умінь й навичок; застосовування умінь й навичок; мобілізація знань; контроль результатів навчання) [6].

Розуміння послідовності шляхів вивчення навчального матеріалу: логічний зв'язок між змістовими етапами уроку реалізується через зворотній зв'язок з учнем, засоби візуалізації, створення проблемних освітніх ситуацій, акцент на практичному значенні навчального матеріалу та принципах навчання географії [6].

Організаційний етап уроку: під час його проведення використовуються типові методичні прийоми (ТМП) інструктаж, перевірка присутності, фіксування відсутніх та готовності до уроку, перевірка готовності класного приміщення до заняття; концентрація уваги учнів; розкриття загальної мети та плану проведення уроку).

Звітні матеріали до освітнього завдання 2

Спостереження та дидактичний аналіз мети, типу, структури уроку й засобів навчання

Урок географії

Клас _____

Тема уроку: _____

Мета уроку:

навчальна: _____

розвивальна: _____

виховна: _____

Засоби навчання: _____

Тип уроку: _____

Структура даного типу уроку: _____

Відповідність типу уроку дидактичній меті: _____

Розуміння послідовності шляхів вивчення навчального матеріалу: _____

Організаційний етап уроку: _____

Звітні матеріали до освітнього завдання 2

Спостереження та дидактичний аналіз мети, типу, структури уроку й засобів навчання

Урок географії

Клас _____

Тема уроку: _____

Мета уроку:

навчальна: _____

розвивальна: _____

виховна: _____

Засоби навчання: _____

Тип уроку: _____

Структура даного типу уроку: _____

Відповідність типу уроку дидактичній меті: _____

Розуміння послідовності шляхів вивчення навчального матеріалу: _____

Організаційний етап уроку: _____

Звітні матеріали до освітнього завдання 2

Спостереження та дидактичний аналіз мети, типу, структури уроку й засобів навчання

Урок біології

Клас _____

Тема уроку: _____

Мета уроку:

навчальна: _____

розвивальна: _____

виховна: _____

Засоби навчання: _____

Тип уроку: _____

Структура даного типу уроку: _____

Відповідність типу уроку дидактичній меті: _____

Розуміння послідовності шляхів вивчення навчального матеріалу: _____

Організаційний етап уроку: _____

Звітні матеріали до освітнього завдання 2

Спостереження та дидактичний аналіз мети, типу, структури уроку й засобів навчання

Урок основ здоров'я

Клас _____

Тема уроку: _____

Мета уроку:

навчальна: _____

розвивальна: _____

виховна: _____

Засоби навчання: _____

Тип уроку: _____

Структура даного типу уроку: _____

Відповідність типу уроку дидактичній меті: _____

Розуміння послідовності шляхів вивчення навчального матеріалу: _____

Організаційний етап уроку: _____

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 3

Спостереження та дидактичний аналіз актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивації навчально-пізнавальної діяльності

Методичні поради до виконання

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: (згідно з календарно-тематичним планом)

Вид актуалізації опорних знань: попередній, поточний, тематичний, підсумковий.

Форми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: фронтальна, індивідуальна, диференційовано-групова і колективна [7].

Способи актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: усний, письмовий, тестовий, графічно-знаковий, комп'ютеризований [7].

Методичні прийоми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: усний індивідуальний/фронтальний; письмовий чи графічно-знаковий індивідуальний/фронтальний/ взаємоконтроль/диференційований; груповий, тестовий та комбінований прийоми [7].

Запитання/завдання актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: зміст й характер запитань і завдань (репродуктивні, продуктивні, проблемні, творчі) [7].

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Методи/методичні прийоми формування в учнів мотивів учіння:

Методи: вербальні, наочні, практичні, пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний); репродуктивний; проблемного викладання навчального матеріалу; частково-пошуковий (евристичний); дослідницький [7].

Методичні прийоми: вербальні (бесіда, розповідь, пояснення, інструктаж, робота з компонентами підручника); наочні (ілюстрування, демонстрування й демонстраційний навчальний дослід); прикладні (спостереження, вправа, географічна/біологічна задача, самостійний навчальний експеримент і практичне завдання) [7].

Зміст мотивації: Існування одного природного компонента визначає присутність іншого. Ця гіпотеза розкриває глибокий зміст того, що в природних системах всі природні компоненти перебувають в складних функціонально-енергетичних зв'язках. Ці зв'язки є непомітними відразу для людини, але водночас надзвичайно різноманітні. Одні з них відображають еволюційні процеси, інші – забезпечують трансформацію енергії, підтримують цілісність та сталість природних систем. Завдяки зв'язкам між біотичними та абіотичними компонентами утворилися природні системи як складні, відносно сталі за своїм якісним та кількісним складом комплекси, які займають певне місце у глобальній природній системі та репрезентують унікальні властивості. Найбільшими такими природними системами є географічні оболонки, про особливості організації та функціонування яких ми сьогодні розкриємо на уроці. Чим географічна оболонка відрізняється від інших оболонок Землі? [8]

Звітні матеріали освітнього завдання 3

Спостереження за актуалізацією почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивацією навчально-пізнавальної діяльності

Урок географії

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид актуалізації опорних знань: _____

Форми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Способи актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Методичні прийоми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів:

Запитання/завдання актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів:

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Методи: _____

Методичні прийоми: _____

Зміст мотивації: _____

Звітні матеріали освітнього завдання 3

Спостереження за актуалізацією почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивацією навчально-пізнавальної діяльності

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид актуалізації опорних знань: _____

Форми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Способи актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Методичні прийоми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Запитання/завдання актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Методи: _____

Методичні прийоми: _____

Зміст мотивації: _____

Звітні матеріали освітнього завдання 3

Спостереження за актуалізацією почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивацією навчально-пізнавальної діяльності

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид актуалізації опорних знань: _____

Форми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Способи актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Методичні прийоми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Запитання/завдання актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Методи: _____

Методичні прийоми: _____

Зміст мотивації: _____

Звітні матеріали освітнього завдання 3

Спостереження за актуалізацією почуттєвого й практичного досвіду учнів та мотивацією навчально-пізнавальної діяльності

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Вид актуалізації опорних знань: _____

Форми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Способи актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Методичні прийоми актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Запитання/завдання актуалізації почуттєвого й практичного досвіду учнів: _____

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Методи: _____

Методичні прийоми: _____

Зміст мотивації: _____

Звітні матеріали та методичні поради до виконання завдання 4

Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу

Методичні поради до виконання освітніх завдань 4-5

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Форми організації освітньої діяльності учнів: 1) *традиційна: фронтальна, індивідуальна, парна, групова й кооперовано-групова;* 2) *самостійної робота: ініціальна, самоорганізаційна й завершально-контрольна;* 3) *інтерактивна: парно-трійкова інтерактивна, кооперовано-групова інтерактивна й дискусійно-інтерактивна [5].*

План вивчення нового матеріалу (змістовий етап уроку) [8]

1. Структура географічної оболонки
2. Закономірності функціонування географічної оболонки
3. Сучасний етапу розвитку географічної оболонки.

Завдання змістового етапу уроку	Метод/ методичний прийом	Засоби навчання	Освітнє завдання	Зворотній зв'язок між учителем і учнями
З'ясувати структуру географічної оболонки: склад, межі та будова.	Пояснюваль-но-ілюстра-тивний метод, навчальне пояснення, робота з текстом підручника,	Підручник, таблиці, інтернет ресурси Таблиця «Шарова будова атмосфери» «Схема взаємозв'язків природних компонентів», «Сезонні зміни у рослин і тварин», «Природні зони світу», «Висотна поясність».	1. Заповніть текстово-числову таблицю «Структура географічної оболонки» 2. Підтвердіть гіпотезу, використовуючи приклади (письмово) <i>Оболонки Землі взаємопроникають одна в одну і взаємодіють.</i>	1. Заповнена таблиця, усне коментування складу, будови і меж географічної оболонки. 2. Письмовий текст з прикладами
Розкрити закономірності функціонування географічної оболонки.	Інтерактивний методичний прийом «Асоціативний куц» та «Сенкан»		1. До ключового поняття «закономірності географічної оболонки» учні записують асоціації. 2. До записаних асоціативних понять учні складають сенкан.	1. Асоціації до ключового поняття 2. Сенкан 3. Усні відаповіді
Проаналізувати особливості сучасного етапу розвитку географічної оболонки.	Частково-пошуковий		Складіть етапи розвитку географічних оболонок у вигляді логічного ланцюга	Логічний ланцюг

Звітні матеріали освітнього завдання 4

Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу
на уроках географії

Урок _____

Клас

Тема уроку: _____

Форма організації освітньої діяльності учнів з географії: ____

План вивчення нового матеріалу: _____

Завдання змістового етапу уроку	Метод/ методичний прийом	Засоби навчання	Освітнє завдання	Зворотній зв'язок між учителем і учнями

Звітні матеріали освітнього завдання 4

Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу
на уроках географії

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Форма організації освітньої діяльності учнів з географії: _____

План вивчення нового матеріалу: _____

Завдання змістового етапу уроку	Метод/ методичний прийом	Засоби навчання	Освітнє завдання	Зворотній зв'язок між учителем і учнями

Звітні матеріали освітнього завдання 5

Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу
на уроках біології та основ здоров'я

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Форма організації освітньої діяльності учнів: _____

План вивчення нового матеріалу: _____

Завдання змістового етапу уроку	Метод/ методичний прийом	Засоби навчання	Освітнє завдання	Зворотній зв'язок між учителем і учнями

Звітні матеріали освітнього завдання 5

Спостереження та дидактичний аналіз методики вивчення нового матеріалу
на уроках біології та основ здоров'я

Урок _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Форма організації освітньої діяльності учнів: _____

План вивчення нового матеріалу: _____

Завдання змістового етапу уроку	Метод/ методичний прийом	Засоби навчання	Освітнє завдання	Зворотній зв'язок між учителем і учнями

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 6

Спостереження та дидактичний аналіз методики проведення практичних робіт

Методичні поради

Урок _____

Клас _____

Тема практичної роботи: (згідно календарно-тематичного планування)

Мета практичної роботи: освітня; розвивальна, виховна [4].

Обладнання/ засоби навчання: географічні джерела інформації (картографічні твори, контурна карта, література, посилання на інтернет-джерела [4].

Методи/ методичні прийоми: практичні/прикладні методичні прийоми

Мотивація навчальної діяльності: метод/методичний прийом/ зміст мотивації

Актуалізація знань, необхідних для застосування при виконанні практичної роботи метод/методичний прийом/ форма/спосіб/зміст запитань чи завдань

Інструктаж: пояснити процедуру виконання практичної роботи; роз'яснення форми звітування учнів щодо результатів виконання роботи; повідомлення критеріїв оцінювання навчально-пізнавальної діяльності учнів; прокоментувати особливості виконання завдань та оформлення результатів (зразок виконання записати на дошці тощо); висновків; повідомити про час виконання роботи; дати відповіді на запитання учнів, які виникають у ході пояснення прийомів виконання типових та нових освітніх завдань з попередженням щодо можливих помилок, яких вони можуть припуститися [4].

Практичні завдання:

Репродуктивні. Позначте та підпишіть на контурній карті основні ґрунти України,

Продуктивні. Користуючись тематичними картами атласу та планом характеристики ґрунтів охарактеризуйте дерново-підзолисті, сірі, чорноземи, бурі та каштанові ґрунти, заповніть таблицю.

Проблемні. Користуючись тематичними картами атласу, заповніть таблицю.

Творчі. Запропонуйте основні заходи поліпшення ґрунтів України

Підвид практичної роботи з географії/біології залежно від її [6]:

дидактичної мети (навчальна, тренувальна, узагальнювальна, контрольна);

використаних джерел інформації (об'єктно-натуральна, прикладно-природнича, текстово-аналітична, візуально-образна, картографічна, графіко-діаграмна, таблична, геоінформаційна) [6];

способу фіксації результатів (описова, з вирішенням географічних задач, з вирішенням ситуативних географічних завдань, проблемних завдань, проектних завдань з контурною картою, з графічно-знаковою моделлю, з веденням польового щоденника, зі створенням плану місцевості) [6];

змісту (хронологічна, з математичним апаратом карти, з визначання географічного положення, з аналізу географічних об'єктів, процесів і явищ, з виявлення географічних причинно-наслідкових зв'язків, з комплексної характеристики географічних об'єктів вивчання, з пояснення географічних закономірностей, з тематичного моделювання);

характером навчально-пізнавальної діяльності учнів (репродуктивна, продуктивна, проектна, дослідницька) [6];

формою проведення навчання (індивідуальна, фронтальна, групова, кооперовано-групова, диференційована, нестандартна) [6].

Звітні матеріали освітнього завдання 6

Спостереження та дидактичний аналіз методики проведення практичних робіт

Урок _____

Клас _____

Тема практичної роботи: _____

Мета практичної роботи: _____

Обладнання / засоби навчання:

Методи/ методичні прийоми: _____

Мотивація навчальної діяльності: _____

Актуалізація знань, необхідних для застосування при виконанні практичної роботи

Інструктаж: _____

Практичні завдання:

Репродуктивні: _____

Продуктивні: _____

Проблемні: _____

Творчі: _____

Підвид практичної роботи з географії/біології залежно від її:

дидактичної мети: _____

використаних джерел інформації: _____

способу фіксації результатів: _____

змісту: _____

характеру навчально-пізнавальної діяльності учнів: _____

формою проведення навчання: _____

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 7

Спостереження за методикою оцінювання учнів та поданням домашнього завдання

Методичні поради

Урок _____

Клас

Тема уроку:

Види домашнього завдання з географії/біології (робота з підручником; робота з додатковою географічною літературою; виконання практичної роботи для закріплення засвоєних знань і вмінь на контурних картах; виконання завдань на основі застосування різноманітних графічно-знакових географічних моделей; самостійне опанування певного обсягу нових географічних знань і вмінь; виконання фронтальних і/чи індивідуальних завдань репродуктивного й продуктивного рівня; пошук відповідей на запитання й вирішення завдань проблемного характеру; виконання завдань творчого рівня; проведення певних дослідів, спрямованих на закріплення знань про властивості чи умови існування географічного об'єкта вивчення й формування умінь виконувати дослід за зразком; проведення вивчення географічних об'єктів, процесів і явищ на проблемному рівні, тобто виконання дослідницьких і пошукових завдань) [3].

Коментоване пояснення домашнього завдання (пояснення до виконання прийомів роботи із матеріалами підручника, акцентування уваги на окремих питаннях нового географічного матеріалу, пояснення до виконання практичних завдань за умови їхньої доцільності, психолого-педагогічні рекомендації, індивідуальні завдання) [3].

Приклад домашнього завдання:

Підбиття підсумків уроку (індивідуальне оцінювання навчально-пізнавальної діяльності учнів упродовж уроку, так і оцінювання роботи всього класу) [3].

Навчальні результати учнів на уроці (використовуючи нижче наведені критерії оцінювання для заповнення таблиці):

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)	Кількість учнів

Критерії оцінювання рівня засвоєння матеріалу з географії [6]

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
початковий	1	Учень (учениця) має нечіткі уявлення про окремі географічні явища (вітер, опади, землетрус, цунамі і т.п.) та об'єкти (гори і рівнини, суходіл і океан, село і місто, галузь і т. д.) й за допомогою вчителя пояснює відмінності між ними. Відповідає на запитання, що потребують простої відповіді "так" чи "ні."
	2	Учень (учениця) за допомогою підручника чи вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу, за допомогою вчителя розрізняє окремі географічні явища називає один або декілька запропонованих географічних об'єктів та з допомогою вчителя знаходить їх на карті
	3	Учень (учениця) за допомогою підручника чи вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу, самостійно називає окремі географічні поняття та явища дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; за допомогою вчителя знаходить їх на карті
середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя чи підручника відтворює основний навчальний матеріал. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, географічні поняття та явища дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; самостійно знаходить їх на карті
	5	Учень (учениця) самостійно відтворює основний навчальний матеріал, але при цьому не дотримується чіткої послідовності. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, географічні поняття та явища; здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом допускаючи помилки; знаходить на карті окремі географічні об'єкти та явища, що передбачені навчальною програмою
Достатній	6	Учень (учениця) самостійно відтворює значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його викладом у підручнику з незначними порушеннями послідовності характеристик географічних об'єктів та явищ; дає більшість визначень, передбачених темою уроку, здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом. За допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки.
	7	Учень (учениця) в цілому правильно відтворює навчальний матеріал у відповідності з його викладом у підручнику; має достатні географічні знання для вирішення стандартних ситуацій. Дає чіткі визначення географічних понять, передбачених темою уроку, здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом. За допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами.
	8	Учень (учениця) логічно відтворює навчальний матеріал у відповідності з його викладом у підручнику, допускаючи певні неточності. Чітко називає основні географічні поняття, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами. Робить прості висновки. Застосовує здобуті знання на практиці.
Високий	9	Учень (учениця) добре володіє навчальним географічним матеріалом, вміє його аналізувати, робити висновки може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарській діяльності; вміло використовує картографічний матеріал
	10	Учень (учениця) вільно володіє навчальним географічним матеріалом та усвідомлює сучасну географічну картину світу, дає розгорнуту відповідь та робить узагальнені висновки; вільно відбирає і узагальнює необхідну географічну інформацію, оперує більшістю географічних понять та може їх класифікувати; використовує різні картографічні джерела.

37

Рівні навчальних досягнень	Бали	Характеристика навчальних досягнень учня (учениці)
початковий	1	Учень (учениця) має нечіткі уявлення про окремі географічні явища (вітер, опади, землетрус, цунамі і т.д.) та об'єкти (гори і рівнини, суходіл і океан, село і місто, галузь і т. д.) й за допомогою вчителя пояснює відмінності між ними. Відповідає на запитання, що потребують простої відповіді "так" чи "ні."
	2	Учень (учениця) за допомогою підручника чи вчителя відтворює незначну частину навчального матеріалу, за допомогою вчителя розрізняє окремі географічні явища називає один або декілька запропонованих географічних об'єктів та з допомогою вчителя знаходить їх на карті

	3	Учень (учениця) за допомогою підручника чи вчителя відтворює значну частину навчального матеріалу, самостійно називає окремі географічні поняття та явища дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; за допомогою вчителя знаходить їх на карті
середній	4	Учень (учениця) за допомогою вчителя чи підручника відтворює основний навчальний матеріал. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, географічні поняття та явища дає нечіткі характеристики географічних об'єктів; самостійно знаходить їх на карті
	5	Учень (учениця) самостійно відтворює основний навчальний матеріал, але при цьому не дотримується чіткої послідовності. Називає, відповідно до теми конкретного уроку, географічні поняття та явища; здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом допускаючи помилки; знаходить на карті окремі географічні об'єкти та явища, що передбачені навчальною програмою
	6	Учень (учениця) самостійно відтворює значну частину вивченого матеріалу у відповідності з його викладом у підручнику з незначними порушенням послідовності характеристик географічних об'єктів та явищ; дає більшість визначень, передбачених темою уроку, здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом. За допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки.
Достатній	7	Учень (учениця) в цілому правильно відтворює навчальний матеріал у відповідності з його викладом у підручнику; має достатні географічні знання для вирішення стандартних ситуацій. Дає чіткі визначення географічних понять, передбачених темою уроку, здатний описувати географічні об'єкти чи явища за типовим планом. За допомогою вчителя виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами.
	8	Учень (учениця) логічно відтворює навчальний матеріал у відповідності з його викладом у підручнику, допускаючи певні неточності . Чітко називає основні географічні поняття, виявляє причинно-наслідкові зв'язки, ілюструє їх власними прикладами. Робить прості висновки. Застосовує здобуті знання на практиці.
	9	Учень (учениця) добре володіє навчальним географічним матеріалом, вміє його аналізувати, робити висновки може застосовувати його для виконання практичних робіт; має чіткі уявлення про компоненти природи і просторову організацію господарства; пояснює причинно-наслідкові зв'язки в природі і господарській діяльності; вміло використовує картографічний матеріал
Високий	10	Учень (учениця) вільно володіє навчальним географічним матеріалом та усвідомлює сучасну географічну картину світу, дає розгорнуту відповідь та робить узагальнені висновки; вільно відбирає і узагальнює необхідну географічну інформацію, оперує більшістю географічних понять та може їх класифікувати ; використовує різні картографічні джерела.
	11	Учень (учениця) відмінно володіє навчальним географічним матеріалом , має глибокі знання про об'єкт вивчення, застосовує географічну наукову термінологію, може аргументувати свою відповідь і висновки конкретними прикладами , вміє працювати з рекомендованими вчителем додатковими джерелами географічної інформації; на високому рівні аналізує та використовує картографічний матеріал.
	12	Учень (учениця) володіє ґрунтовними географічними знаннями у межах вимог навчальної програми, висловлює та аргументує власне ставлення до різних поглядів на об'єкт вивчення, використовує міжпредметні зв'язки; самостійно аналізує природні та суспільні явища, робить відповідні висновки і узагальнення; здатний розв'язувати проблемні завдання; вільно володіє картографічною інформацією та творчо її використовує.

Звітні матеріали освітнього завдання 8

Спостереження за методикою оцінювання учнів

та поданням домашнього завдання

Урок _____

Клас

Тема уроку:

Вид домашнього завдання з географії

Коментоване пояснення домашнього завдання

Приклад домашнього завдання:

Підбиття підсумків уроку

Навчальні результати учнів на уроці:

Рівні результатів навчання	Бали	Характеристика результатів навчання учня (учениці)	Кількість учнів

Звітні матеріали та методичні поради освітнього завдання 8
Спостереження за методикою узагальнення і систематизації знань
Психолого-діагностична діяльність.

Методичні поради

Урок _____

Клас

Тема уроку:

Методи та методичні прийоми узагальнення і систематизації знань:

Форма проведення:

Приклад:

Вид узагальнення:

первинне узагальнення, що здійснюється під час сприймання й усвідомлення сприйнятого змісту, у результаті чого формується уявлення [1];

поняттєве узагальнення, що відбувається у процесі осмислення суті сприйнятих об'єктів вивчення й веде до утворення окремих понять [1];

міжпоняттєве узагальнення, що полягає у визначенні загальних і істотних ознак і властивостей понять, що формуються у процесі переходу від менш до більш загальних понять у системі, у розкритті зв'язків і відношень між елементами цієї системи та у розташуванні таких елементів у певному порядку й раціональній послідовності [1].

Психолого-діагностична діяльність

Анкета для визначення темпераменту школяра [4]

Інструкція. Запитання анкети передбачають відповіді, що оцінюються за п'яти-бальною системою.

1. Поставте проти кожного запитання бал «5» у разі позитивної відповіді («так»); бал «4» – радше «так», ніж «ні»; бал «3» – буває по-різному; «2» – радше «ні», ніж «так»; бал «1» – «ні».
2. Уважно прочитайте запитання і одразу відповідайте.

№ п/п	Запитання	Бал
1	Чи розпочинаєте ви що-небудь на свій страх і ризик?	
2	Чи можете ви в разі необхідності виконувати на досить високому рівні нецікаву роботу?	
3	Чи впливають на вашу працездатність шум, яскраве світло, інші подразники?	
4	Чи володієте ви собою у складній ситуації?	
5	Чи властиве вам прагнення змушувати інших дотримуватися правил поведінки, яких дотримуєтеся ви самі?	
6	Чи характерна для вас раптова зміна настрою?	
7	Чи часто ви кидаєте розпочату справу?	
8	Чи важко вас вивести зі стану рівноваги?	
9	Чи втрачаєте ви терпіння, пояснюючи щось?	
10	Якщо ви переконані у своїй правоті, а з вами не погоджуються, чи здатні ви зберігати спокій?	
11	Чи властиве вам відверте виявлення свого захоплення вчинками інших або осудження їх?	
12	Чи характерне для вас у разі необхідності швидке прийняття рішення?	
13	Чи легко ви переключаєтеся з одного виду діяльності на інший?	
14	Чи заважають вам давні звички виконувати нову роботу, нові завдання?	
15	Чи швидко ви включаєтесь у роботу?	

3. Опрацюйте дані дослідження, використовуючи наведену інструкцію.

Інструкція обробки результатів анкетування. Запитання 1–5 характеризують силу нервових процесів обстежуваного. Враховуючи відповіді на запитання 2, перераховують бали в зворотному порядку, тобто якщо обстежуваний поставив 5 балів, записують 1 бал; 4 бали – 2; 3 бали – 3; 2 бали – 4; 1 бал – 5. Сума балів від 20 до 25 означає дуже високий рівень сили нервових процесів; від 15 до

19 – високий, від 10 до 14 – середній; від 5 до 9 – низький; від 0 до 4 – дуже низький.

Запитання 6–10 відображають урівноваженість нервових процесів. Бали по них також обчислюють у зворотному порядку. Рівень урівноваженості нервових процесів визначають аналогічно тому, як визначалась їх сила.

Запитання 11–15 характеризують рухливість нервових процесів. Бали по них також обчислюють так само, як і в перших двох випадках.

Відповіді на запитання 1–5, 6–10, 11–15 дають змогу визначити тип темпераменту. Якщо сума балів за кожною групою цих питань перевищує 13, ставлять знак «+», якщо не перевищує – знак «-». Результати занесіть до таблиці.

Таблиця

Тип темпераменту	Сила нервових процесів		Урівноваженість нервових процесів		Рухливість нервових процесів	
		Ваші дані		Ваші дані		Ваші дані
Сангвінік	+		+		+	
Холерик	+		-		+	
Флегматик	+		+		-	
Меланхолік	-		-		+	

Зразок психолого-педагогічної характеристики учня

Психологічна характеристика

(прізвище, ім'я, по батькові; рік народження)

учня _____

(назва освітнього закладу)

Учень справляє враження комунікативної особистості з хорошим почуттям гумору. До учнів та учителів виявляє позитивні емоції. Розвиток когнітивної сфери учня на середньому рівні. Рівень розвитку пам'яті та уваги – середній, мислення та уяви – достатній; мовлення активне, стримане, змістовне. У навчальній роботі учень працює за підтримки вчителя. Нервова система середньої сили та із середнім рівнем стійкості до подразників, під час контролю знань учневі властива тривожність. Учень впевнений, вміє аргументувати власну позицію, самооцінка дещо завищена. У конфліктній ситуації йому властиві такі типи поведінки, як компроміс. У взаєминах нехтує думкою дорослих, схильний до усамітнення. Ставлення до навчання несистематичне, позитивне: вважає, що вчитися треба, але активності в підготовці виявляє недостатньо. Виявляє інтерес до спортивної діяльності – футболу, тенісу. Труднощі в навчанні пов'язані з недостатньою мотивацією освітньої діяльності: завдання виконує невчасно та неповністю. Ця особливість перешкоджає йому визначитися із власною траєкторією. Учневі притаманні якості, які дадуть змогу досягти бажаних результатів, а саме вміння спілкуватися, впевненість у собі, достатній потенціал розумових здібностей, робота в команді. У виховній роботі доцільно заохочувати його до виконання завдань практичного спрямування.

Звітні матеріали до виконання завдання 9

Дидактичний аналіз уроку

Методичні поради до виконання [4-6]

Предмет _____

Клас _____

Тема уроку: _____

Тип уроку: _____

Структура уроку:

Засоби навчання _____

Дидактична мета уроку	
Виховна мета	
Розвивальна мета	
Відповідність типу уроку дидактичній меті	
Організація уваги й роботи учнів	
Актуалізація знань: <i>вид, форма та способи; методи/методичні прийоми; приклад змісту</i>	
Мотивація навчально-пізнавальної діяльності: <i>методи/методичні прийоми; зміст мотивації</i>	

План вивчення нового матеріалу:	
Вивчення нового матеріалу: <i>Змістовий етап уроку/питання плану, метод/метод. прийом, засоби та форма навчання, освітнє завдання до змістового етапу уроку, зворотній зв'язок між учителем і учнями</i>	
Систематизація та узагальнення матеріалу: <i>вид, методи/методичні прийоми, форма, приклад</i>	
Оцінювання знань/ навчальні результати учнів на уроці: <i>індивідуальне оцінювання навчально-пізнавальної діяльності учнів упродовж уроку, так і оцінювання роботи всього класу; заохочення пасивних учнів; створення перспективи вдосконалення знань; проектування системи питань; аналіз, корекція знань та способів діяльності учнів</i>	
Завдання додому: <i>вид домашнього завдань з географії</i>	
Аналіз, педагогічні роздуми студента-практиканта та побажання щодо можливого вдосконалення уроку	

Звітні матеріали до виконання завдання 10

*Педагогічне спостереження за виховною роботою та дидактичний аналіз
виховного заходу*

Схема аналізу виховного заходу [3]

Тема:

Мета:

навчальна:

виховна:

розвивальна:

Форма навчального заняття:

Структура навчального заняття:

Засоби:

Використана література (наукова та методична).

Методи навчання:

Хід заняття

Наводимо макро- та мікроструктуру заняття з дидактичним описом кожного етапу.

№	Назва етапу заняття	Результати спостереження
1.	Організація роботи (обладнання готівність приміщення, учнів)	
2.	Мотивація когнітивної діяльності	
3.	Завдання для вирішення мети заняття	
3.	Організація взаємодії вчителя та учнів	
4.	Послідовність та взаємозв'язки етапів заняття. Врахування принципу системності (цілісність етапів заняття)	
5.	Результативність та функціональність знань і способів діяльності учнів	
6.	Доцільність змісту, методів діяльності	
7.	Результативність заняття	

Звітні матеріали до виконання освітнього завдання 11

Методичні поради до виконання індивідуального завдання

Упродовж проходження практики студенти повинні оформити індивідуальне завдання.

Індивідуальне завдання повинно бути оформлене в обсязі 5-8 сторінок.

Для виконання ІНДЗ кожному студентові необхідно розробити запропоновані види навчально-методичної роботи:

1. Вибрати тему (з шкільних програм з географії, біології та основ здоров'я) та розробити розгорнутий конспект уроку.
2. Виготовлення наочності або дидактичних матеріалів до вибраної теми уроку.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бабешко О.О. Методика навчання географії : посібник для вчителів і студентів-географів педуніверситетів. Умань : АЛМІ, 2005. 263 с.
2. Географія (6–9 класи). Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698.
3. Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р. Скуратович О.Я. Методика навчання географії в загальноосвітніх навчальних закладах : посіб. для вчителя. Київ : Навчальна книга, 2005. 319 с.
4. Матяш Н.Ю., Шабатура М.Н. Біологія: 9 кл. : підручн. для загальноосвіт. навч. закл. Київ : Генеза, 2009. 272.
5. Самойленко В.М., Олійник Я.Б., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Навчання географії : понятійно-термінологічний словник (з грифом МОН України). Київ : Ніка-Центр, 2015. 352 с. URL: <http://www.geo.univ.kiev.ua/images/samojlenko.pdf>
6. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Надтока О.Ф., Діброва І.О. Дидактика географії : монографія. Київ: Педагогічна думка, 2014. 586 с.
7. Самойленко В.М., Топузов О.М., Вішнікіна Л.П., Діброва І.О. Викладання дидактики географії : навчальний посібник. Київ : ДП «Прінт Сервіс», 2016. 240 с.
8. Стецула Н. О. Методика навчання географії у закладах середньої освіти III ступеня : методичні рекомендації до виконання практичних робіт. [Електронне навчально-методичне видання]. Дрогобич : ДДПУ імені Івана Франка, 2023. 76 с. http://ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1890/1/%d0%a1%d1%82%d0%b5%d1%86%d1%83%d0%bb%d0%b0_.pdf
9. Стецула Н., Мельник Г. Методика формування географічних компетентностей у загальноосвітніх навчальних закладах. *Молодь і ринок*. 2017. № 11. С. 41–45.

10. Стецула Н., Величко О., Столяр О. Квест як вид позакласної роботи з географії. *Стан природних ресурсів : перспективи їх збереження та відновлення у контексті сталого розвитку* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / упор. Василь Стахів, Надія Стецула, Наталія Гойванович, Мар'яна Досвядчинська. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2020. С. 159–163.
11. Стецула Н., Новикова Н., Маланяк У., Ліснянська Н. Впровадження STEM-освіти на уроках географії. *Стан природних ресурсів : перспективи їх збереження та відновлення у контексті сталого розвитку* : збірник матеріалів IV Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 80-річчю Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / упор. Василь Стахів, Надія Стецула, Наталія Гойванович, Мар'яна Досвядчинська. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2020. С. 169–173.
12. Топузов О.М., Самойленко В.М., Вішнікіна Л.П. Загальна методика навчання географії : підручник. Київ: Картографія, 2012. 512 с.
13. Шумило В.В., Стецула Н.О. Інтерактивні методи навчання як засоби розвитку творчих здібностей учнів на уроках географії. *Освітні та наукові виміри природничих наук* [Електронний ресурс] : збірник матеріалів II Всеукраїнської заочної наукової конференції, м. Суми, 8 грудня 2021 р. / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка ; ред-кол.: А.О. Корнус (голова), Л.П. Міронець, О.М. Бабенко та ін.. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. С. 213–218
14. Юзифішин Б.Б., Стецула Н.О. Географічні навчальні моделі як засоби навчання географії. *Освітні та наукові виміри природничих наук*

[Електронний ресурс] : збірник матеріалів II Всеукраїнської заочної наукової конференції, м. Суми, 8 грудня 2021 р. / Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка ; ред-кол.: А.О. Корнус (голова), Л.П. Міронець, О.М. Бабенко та ін. Суми : СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2021. 218–220.

15. Savras L., Lutsiv N., Stetsula N. Theoretical and methodological fundamentals of formation of environmental competence in students of geography. *Smart Society. Conference Proceedings (Student Section)*. Czestochowa 2021. 157–168.

РОБОЧИЙ ЗОШИТ НАВЧАЛЬНОЇ (ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ) ПРАКТИКИ

Для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)

**Дрогобицький державний педагогічний університету
імені Івана Франка**

Редактор
Ірина Невмержицька

Технічний редактор
Ірина Артимко

Здано до набору 10.05. 2024 р. Формат 60x90/16. Гарнітура Times.
Ум. друк. Арк. 6,25. Зам. 50.

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка.
(Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру
видавців, виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5140 від
01.07.2016 р.). 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24, к. 31.